

HỘI NGHỊ CHUYÊN ĐỀ CỦA CHÍNH PHỦ
VỀ ĐẨY MẠNH CẢI CÁCH THỦ TỤC HÀNH CHÍNH
VÀ HIỆN ĐẠI HÓA PHƯƠNG THỨC CHỈ ĐẠO, ĐIỀU HÀNH
PHỤC VỤ NGƯỜI DÂN, DOANH NGHIỆP

**Huy động sự tham gia của các hiệp hội, doanh nghiệp trong công tác
cải cách thủ tục hành chính và đánh giá hiệu quả thực thi**

Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam

Cộng đồng doanh nghiệp đánh giá cao những nỗ lực mạnh mẽ của Chính phủ, các bộ ngành và chính quyền các địa phương trong việc triển khai các hoạt động cải cách thủ tục hành chính (TTHC) trong thời gian qua. Những hoạt động này đã góp phần quan trọng vào việc tạo lập môi trường đầu tư, kinh doanh thuận lợi cho cộng đồng doanh nghiệp, từ đó góp phần quan trọng vào sự phát triển kinh tế-xã hội của đất nước.

Từ phản ánh của cộng đồng doanh nghiệp trên cả nước thông qua các cuộc điều tra, khảo sát cũng như hội nghị đối thoại doanh nghiệp do Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) tiến hành liên tục qua nhiều năm, có thể thấy một số kết quả nổi bật như sau:

- ***Cải cách TTHC có nhiều chuyển biến tích cực trên các lĩnh vực quan trọng liên quan tới hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.*** Điều tra Chỉ số Năng lực cạnh tranh cấp tỉnh PCI những năm gần đây cho thấy những lĩnh vực có những cải thiện đáng kể, bao gồm: thành lập doanh nghiệp, thuế, hải quan, bảo hiểm xã hội, xây dựng... Chính phủ đang triển khai quyết liệt chương trình cải cách điều kiện kinh doanh, kiểm tra chuyên ngành¹. Song song với đó, Chính phủ đã thúc đẩy xây dựng chính quyền điện tử và ứng dụng công nghệ thông tin trong cải cách hành chính. Môi trường kinh doanh do vậy đã thuận lợi hơn cho các doanh nghiệp.
- ***Hiệu quả, hiệu lực của nền hành chính đã được nâng cao rõ rệt.*** Theo điều tra PCI của VCCI tiến hành năm 2021, 87% doanh nghiệp đánh giá “cán bộ nhà nước giải quyết công việc hiệu quả” (năm 2016 là 58%);

¹ Theo báo cáo của Bộ Nội vụ đã đơn giản hóa hơn 1.000 TTHC, có 3.893/6.191 điều kiện kinh doanh được cắt giảm, tiết kiệm hơn 5,9 triệu ngày công, tương đương hơn 893,9 tỷ đồng/năm; chỉ còn 6.776/9.926 danh mục hàng hóa phải kiểm tra chuyên ngành; tổng chi phí xã hội tiết kiệm được khoảng hơn 18 triệu ngày công/năm, tương đương hơn 6.300 tỷ đồng/năm. Các bộ, ngành đã có phương án xử lý 1.501 mặt hàng có chồng chéo về thẩm quyền. (Kết quả 10 năm thực hiện Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2011-2020 và định hướng trong thời gian tới).

83% doanh nghiệp nhận thấy “cán bộ nhà nước thân thiện trong quá trình giải quyết thủ tục” (năm 2016 là 66%); 74% doanh nghiệp cho biết “thủ tục giấy tờ đơn giản” (năm 2016 là 50%). Rất đáng lưu ý trong Điều tra PCI 2021, có tới 80% doanh nghiệp cho biết “thời gian thực hiện TTHC được rút ngắn hơn so với quy định” (năm 2017 là 67%).

- **Nhiều mô hình, sáng kiến cải cách TTHC đang phát huy tác dụng tích cực và dần được nhân rộng trên cả nước.** Ví dụ: Mô hình Trung tâm phục vụ hành chính công, mô hình xúc tiến và hỗ trợ đầu tư một cửa - một đầu mối; triển khai các ứng dụng (Apps) trên điện thoại thông minh trong giải quyết TTHC; triển khai các điều tra, đánh giá mức độ hài lòng của doanh nghiệp và người dân đối với sự phục vụ của các cơ quan hành chính nhà nước.... Những sáng kiến hay, cách làm mới đó từ các bộ, ngành và địa phương đang mang lại lợi ích cho các doanh nghiệp.

Những kết quả đạt được như trên xuất phát từ sự cầu thị của Chính phủ, các bộ, ngành và chính quyền địa phương trong việc lắng nghe doanh nghiệp để lựa chọn các cải cách. Thủ tướng Chính phủ thường xuyên gặp mặt, trao đổi và nắm bắt ý kiến từ cộng đồng doanh nghiệp và có những chỉ đạo kịp thời tháo gỡ khó khăn cho cộng đồng kinh doanh, đặc biệt đã đưa ra nhiều quyết sách phù hợp giúp các doanh nghiệp vượt qua khó khăn, phục hồi hoạt động từ tác động nặng nề của đại dịch COVID-19. Hội đồng tư vấn cải cách thủ tục hành chính của Thủ tướng Chính phủ đã rất chủ động thu hút sự tham gia của các hiệp hội doanh nghiệp và phòng thương mại trong và ngoài nước. Các Bộ, ngành và chính quyền các địa phương đang có những đổi mới trong việc tham vấn ý kiến của cộng đồng doanh nghiệp khi triển khai xây dựng các dự thảo văn bản pháp luật có liên quan đến hoạt động sản xuất kinh doanh, trong đó có nhiều sáng kiến cải cách TTHC đã được thể chế hóa từ ý kiến của cộng đồng doanh nghiệp.

Chung tay cùng Chính phủ, VCCI đã và đang triển khai nhiều hoạt động tham mưu, góp ý chính sách để thúc đẩy cải cách TTHC tại Việt Nam. VCCI đã triển khai cuộc điều tra Chỉ số Năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) thường niên từ năm 2005 tới nay với sự tham gia của trên 160 nghìn lượt doanh nghiệp, trong đó có nội dung quan trọng liên quan tới đánh giá việc thực hiện thủ tục hành chính tại các địa phương trên nhiều lĩnh vực. Để thúc đẩy chất lượng thực thi thủ tục hành chính, VCCI đã triển khai các điều tra khảo sát doanh nghiệp về lĩnh vực thuế, hải quan, thủ tục kiểm tra chuyên ngành, bảo hiểm xã hội... để đưa ra nhiều khuyến nghị cải cách cho các bộ, ngành. VCCI cũng đã tiến hành nhiều hội nghị đối thoại doanh nghiệp cả ở cấp trung ương và địa phương trên các lĩnh vực nóng,

nếu đất đai, lao động, môi trường... VCCI cũng lấy ý kiến rộng rãi cộng đồng doanh nghiệp đối với các dự thảo văn bản quy phạm pháp luật liên quan tới doanh nghiệp do các bộ, ngành và chính quyền địa phương xây dựng². Từ kết quả các cuộc khảo sát, nội dung các hội nghị đối thoại doanh nghiệp, VCCI đã có nhiều khuyến nghị cải cách quan trọng gửi tới Chính phủ, các Bộ ngành và chính quyền địa phương, nổi bật là các báo cáo rà soát ngành nghề kinh doanh có điều kiện, giấy phép kinh doanh hay các chướng ngại, xung đột pháp luật liên quan tới đầu tư, kinh doanh... Những nghiên cứu và khuyến nghị quan trọng của VCCI đối với Chính phủ, các bộ ngành và chính quyền các địa phương hầu hết đều là kết quả của quá trình tham vấn các doanh nghiệp, hiệp hội doanh nghiệp của VCCI.

Để kịp thời nắm bắt ý kiến của cộng đồng doanh nghiệp trong nước, VCCI đã thành lập và vận hành 4 hội đồng doanh nghiệp³ và 13 nhóm công tác⁴ bao quát hầu hết các lĩnh vực TTHC liên quan tới môi trường kinh doanh và hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp. Đồng thời, VCCI phối hợp chặt chẽ với 14 hiệp hội doanh nghiệp và phòng thương mại nước ngoài⁵ tại Việt Nam trong Liên minh Diễn đàn doanh nghiệp Việt Nam (VBF), một cơ chế đối thoại công-tư rất hiệu quả giữa Chính phủ và cộng đồng doanh nghiệp trong hơn 20 năm qua với nhiều đề xuất thúc đẩy cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh tại Việt Nam. VCCI cũng tham gia tích cực Hội đồng Tư vấn cải cách TTHC của Thủ tướng Chính phủ và đảm nhiệm vai trò Trưởng Ban Đánh giá cải cách TTHC, đã phối hợp chặt chẽ với các hiệp hội doanh nghiệp của Hội đồng để triển khai các nghiên cứu và đưa ra nhiều đề xuất cải cách TTHC để kịp thời tháo gỡ khó khăn cho cộng đồng doanh nghiệp.

Những thành quả đạt được trong cải cách TTHC thời gian qua là rất lớn, rất có ý nghĩa, song cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam tiếp tục kỳ vọng Chính phủ, các bộ, ngành và chính quyền các địa phương tiếp tục đẩy mạnh cải cách

² VCCI đã xây dựng và vận hành hiệu quả Cổng Thông tin chuyên tham vấn doanh nghiệp về các dự thảo văn bản pháp luật tại địa chỉ: www.vibonline.com.vn

³ Hội đồng trung ương các hiệp hội doanh nghiệp Việt Nam, Hội đồng doanh nghiệp về sự phát triển bền vững, Hội đồng doanh nhân gia đình Việt Nam, Hội đồng các hiệp hội doanh nghiệp đồng bằng Sông Cửu Long.

⁴ Nhóm Công tác vận động chính sách và môi trường kinh doanh, nhóm công tác về quan hệ lao động trong doanh nghiệp, Nhóm Công tác doanh nghiệp nhỏ và vừa và hoạt động khởi nghiệp, Nhóm công tác về văn hóa kinh doanh, Nhóm công tác về báo chí truyền thông, Nhóm Công tác chuyển đổi số trong doanh nghiệp, Nhóm Công tác doanh nhân nữ, Nhóm công tác doanh nghiệp đầu ngành, Nhóm Công tác về công nghiệp hỗ trợ, Nhóm Công tác về Logistics, Nhóm Công tác về Bất động sản và Xây dựng, Nhóm Công tác về hội nhập quốc tế, Nhóm công tác về tài chính, tín dụng.

⁵ Bao gồm Phòng Thương mại Hoa Kỳ, Phòng Thương mại Châu Âu, Phòng Thương mại Anh Quốc, Hiệp hội doanh nghiệp Nhật Bản, Hiệp hội doanh nghiệp Hàn Quốc, Hiệp hội doanh nghiệp Úc, Hiệp hội doanh nghiệp Canada, Hiệp hội doanh nghiệp Hồng Kông, Hiệp hội doanh nghiệp Ấn Độ, Hiệp hội doanh nghiệp Thụy Sĩ, Hiệp hội doanh nghiệp Singapore, Hiệp hội doanh nghiệp Thái Lan, Hội Đài Thương tại Việt Nam...

trong thời gian tới. Một số đề xuất để tiếp tục đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính trong giai đoạn tới như sau:

- Cải cách thủ tục hành chính trong thời gian tới cần tập trung vào những lĩnh vực có tác động lớn đến doanh nghiệp và nền kinh tế và doanh nghiệp đang gặp nhiều vướng mắc, khó khăn như thuế, hải quan, kiểm tra chuyên ngành, thủ tục đầu tư, xây dựng... Việc tiếp tục cải cách mạnh mẽ các thủ tục trong lĩnh vực này sẽ giúp cho doanh nghiệp nâng cao hơn nữa tính cạnh tranh và đây cũng là giải pháp hỗ trợ phục hồi hiệu quả nhất.
- Trong quy trình xây dựng và ban hành văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến TTHC, cần đánh giá kỹ lưỡng về tác động mọi mặt của TTHC, chú trọng thẩm định về quy trình, hồ sơ đảm bảo tinh thần cải cách, chú trọng lấy ý kiến tham vấn doanh nghiệp một cách thực chất.
- Cần triển khai đánh giá tác động quy định, đánh giá TTHC một cách kỹ càng và có chất lượng hơn. Cần kiểm soát tốt hơn việc ban hành các điều kiện kinh doanh, TTHC theo đúng quy định của Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Theo đó, cần hướng tới cắt giảm gánh nặng chi phí tuân thủ và nâng cao mức độ hài lòng của người dân, doanh nghiệp. Những giải pháp thực hiện do vậy cần có mục tiêu được định lượng, với kế hoạch triển khai rõ ràng, và đảm bảo công khai kết quả thực hiện cũng như sự tham gia của người dân, doanh nghiệp trong việc xây dựng, thiết kế và triển khai các hoạt động cải cách TTHC.
- Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong thực hiện TTHC, tăng tối đa số TTHC được giải quyết cấp độ 3 và 4, tăng cường chia sẻ dữ liệu giữa các cơ quan nhà nước trong quá trình giải quyết TTHC cho doanh nghiệp và người dân. Chú trọng các giải pháp làm thân thiện hoá thủ tục với người sử dụng, quảng bá và tuyên truyền việc ứng dụng công nghệ thông tin và đánh giá độc lập về sự hài lòng của người sử dụng.
- Thí điểm và tiến tới xã hội hóa một số khâu trong quy trình giải quyết các TTHC để giảm áp lực cho cơ quan nhà nước và tạo điều kiện để khu vực tư nhân tham gia cung cấp dịch vụ công có chất lượng.